

CONSILIUL LEGISLATIV

Biroul permanent al Senatului

Bp. 416 / 14.07.2023

Biroul permanent al Senatului

L. 500 / 5.9.2023

AVIZ

referitor la propunerea legislativă Pentru completarea art. 378 din Legea nr. 286/2010 privind Codul Penal, precum și pentru completarea art. 530 din Legea nr. 287/2010 privind Codul Civil

Analizând propunerea legislativă Pentru completarea art. 378 din Legea nr. 286/2010 privind Codul Penal, precum și pentru completarea art. 530 din Legea nr. 287/2010 privind Codul Civil (b416/21.06.2023), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/3429/27.06.2023 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D701/27.06.2023,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, cu completările ulterioare, și al art. 33 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ, cu modificările ulterioare,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare completarea art. 378 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, precum și a art. 530 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Prin proiect este incriminată drept variantă a infracțiunii de abandon de familie, fapta constând în nedeclararea cu rea credință sau ascunderea, totală sau parțială, a veniturilor, în procedura stabilirii sau actualizării pe cale judecătorească a pensiei de întreținere.

Totodată, se stabilește ca, în litigiile privind plata pensiei de întreținere, sarcina probei referitoare la venituri să revină pârâtului.

2. Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art. 73 alin. (3) lit. h) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea dispozițiilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Pentru o corectă informare juridică, precum și pentru respectarea uzanțelor normative, titlul și părțile dispozitive ale art. I și II trebuie reformulate, astfel:

„Lege pentru completarea art. 378 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și a art. 530 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil”.

„**Art. I.** - La articolul 378 alineatul (1) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare, după litera c) se introduce o nouă literă, lit.d), cu următorul cuprins:”.

„**Art. II.** - La articolul 530 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 505 din 15 iulie 2011, cu modificările ulterioare, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alin. (4), cu următorul cuprins:”.

Precizăm că norma propusă pentru art. 378 alin. (1) lit. d) din Codul penal trebuie marcată sub forma „d)”, și nu sub forma „(d)”.

5. La norma propusă la **art. I** pentru art. 378 alin. (1) lit. d) din Codul penal, fără a ne pronunța asupra oportunității soluției legislative preconizate, este de apreciat în ce măsură incriminarea faptei constând în nedeclararea cu rea credință sau ascunderea, totală sau parțială, a veniturilor, în procedura stabilirii sau actualizării pe cale judecătorească a pensiei de întreținere reprezintă o soluție care respectă cerința ca recurgerea la sancțiunile de drept penal să reprezinte o intervenție *ultima ratio*, în sensul dezvoltat prin jurisprudența Curții Constituționale în materie.

Avem în vedere faptul că, așa cum s-a subliniat în Decizia Curții Constituționale nr. 283/2023, par. 45, „*statul are libertatea de a proteja anumite valori sociale prin reglementarea unor sancțiuni de*

drept penal, iar recurgerea la asemenea mijloace reprezintă, în sine, o intervenție ultima ratio atunci când celelalte mijloace specifice altor ramuri de drept nu asigură o protecție juridică eficientă (Decizia nr. 33 din 19 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 320 din 4 mai 2017, paragraful 32)”.

Din acest punct de vedere, ținând seama de faptul că situația premisă a săvârșirii infracțiunii o reprezintă existența unui proces civil referitor la stabilirea sau actualizarea pensiei de întreținere, este de analizat dacă ansamblul principiilor procedurii civile și al regulilor specifice în materia administrării probelor nu ar asigura o protecție care să nu facă necesară, ca *ultima ratio*, respectiva incriminare.

Totodată, ar trebui analizat și impactul pe care o astfel de incriminare îl poate avea asupra celerității soluționării procesului civil.

Sub rezerva observațiilor de mai sus, referitor la textul propus, sub aspectul respectării cerințelor de claritate și previzibilitate, stabilirea faptelor care constituie infracțiune trebuie reconsiderată. Astfel, apreciem că nu există o diferență între „nedeclararea cu rea-credință” a veniturilor și „ascunderea” acestora, care să justifice prevederea în mod expres a două modalități de săvârșire a faptei. Propunem, de aceea, eliminarea din cuprinsul normei a expresiei „sau ascunderea”.

6. Semnalăm că, pentru claritatea și previzibilitatea reglementării, textele propuse ar trebui să fie corelate din punct de vedere terminologic, precum și al sferei litigiilor avute în vedere.

Avem în vedere faptul că norma propusă pentru art. 378 alin. (1) lit. d) din Codul penal se referă la „procedura **stabilirii sau actualizării** pe cale judecătorească a pensiei de întreținere”, în vreme ce textul propus pentru art. 530 alin. (4) din Codul civil se referă la „litigiile privind **plata** pensiei de întreținere”.

7. La art. 530 alin. (4) din Codul civil, astfel cum este propus la **art. II**, ținând seama de terminologia utilizată în cuprinsul noului Cod de procedură civilă, expresia „prima zi de înfățișare la care părțile sunt legal citate” trebuie înlocuită cu sintagma „primul termen de judecată la care părțile au fost legal citate”.

În plus, din finalul textului trebuie eliminată expresia „sub sancțiunea săvârșirii infracțiunii de abandon de familie, prevăzute de art. 378, al. 1, litera d din Codul penal”, întrucât precizarea nu este corectă. Avem în vedere faptul că infracțiunea prevăzută la art. 378

alin. (1) lit. d) din Codul penal, astfel cum este propus la art. I, constă în „nedeclararea cu rea credință sau ascunderea, totală sau parțială, a veniturilor, în procedura stabilirii sau actualizării pe cale judecătorească a pensiei de întreținere”, și nu în nerespectarea termenului pentru depunerea dovezilor privind veniturile, așa cum ar rezulta din textul propus la art. II pentru art. 530 alin. (4) din Codul civil .

Menționăm că, potrivit prevederilor art. 254 alin. (1) din Codul de procedură civilă, sancțiunea procesual civilă în ceea ce privește propunerea probelor este decăderea din dreptul de a mai propune probe, însă o astfel de precizare nu se impune a fi făcută în cuprinsul textului preconizat prin proiect.

PREȘEDINTE
Florin IORDACHE

București
Nr. 709/13.07.2023

1701

Lege privind Codul penal

(v. Decizia I.C.C.J. nr. 2/2014 - M. Of. nr. 319/30 apr. 2014 (art. 5); Decizia I.C.C.J. nr. 1/2014 - M. Of. nr. 349/13 mai 2014 (art. 6, art. 39); Decizia I.C.C.J. nr. 4/2014 - M. Of. nr. 434/13 iun. 2014 (art. 129 alin. (2) lit. b)); Decizia I.C.C.J. nr. 5/2014 - M. Of. nr. 470/26 iun. 2014 (art. 9); Decizia I.C.C.J. nr. 6/2014 - M. Of. nr. 471/26 iun. 2014 (art. 6 alin. (1)); Decizia I.C.C.J. nr. 7/2014 - M. Of. nr. 471/26 iun. 2014 (art. 6); Decizia I.C.C.J. nr. 8/2014 - M. Of. nr. 473/27 iun. 2014 (art. 6 alin. (1)); Decizia I.C.C.J. nr. 14/2014 - M. Of. nr. 525/15 iul. 2014 (art. 6 alin. (1)); Decizia I.C.C.J. nr. 14/2014 - M. Of. nr. 546/23 iul. 2014 (art. 6 alin. (1)); Decizia I.C.C.J. nr. 20/2014 - M. Of. nr. 766/22 oct. 2014 (art. 175 alin. (2) teza întâi); Decizia I.C.C.J. nr. 21/2014 - M. Of. nr. 829/13 nov. 2014 (art. 5 alin. (1)); Decizia I.C.C.J. nr. 26/2014 - M. Of. nr. 24/13 ian. 2015 (art. 175 alin. (1) lit. c) și alin. (2); Decizia I.C.C.J. nr. 1/2015 - M. Of. nr. 105/10 feb. 2015 (art. 308); Decizia I.C.C.J. nr. 4/2015 - M. Of. nr. 244/9 apr. 2015 (art. 196 alin. (1)); Decizia I.C.C.J. nr. 3/2015 - M. Of. nr. 380/2 iun. 2015; Decizia I.C.C.J. nr. 10/2015 - M. Of. nr. 389/4 iun. 2015 (art. 367 alin. (1) și (6)); Decizia I.C.C.J. nr. 12/2015 - M. Of. nr. 409/10 iun. 2015 (art. 6 alin. (1), art. 183, art. 309); Decizia I.C.C.J. nr. 13/2015 - M. Of. nr. 410/10 iun. 2015 (art. 96 alin. (5) raportat la art. 44 alin. (2)); Decizia I.C.C.J. nr. 20/2015 - M. Of. nr. 573/30 iul. 2015 (art. 327 alin. (2)); Decizia I.C.C.J. nr. 13/2016 - M. Of. nr. 457/21 iun. 2016 (art. 6); Decizia I.C.C.J. nr. 11/2016 - M. Of. nr. 468/22 iun. 2016 (art. 6))

¹ promulgată prin D. nr. 1211/2009 M. Of. nr. 510/24 iul. 2009
Decret pentru promulgarea Legii privind Codul penal

² modificări prin L. nr. 27/2012 M. Of. nr. 180/20 mar. 2012
Lege pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal
modifică art. 153 alin. (2), art. 161 alin. (2); introduce alin. (3) la art. 153, alin. (3) la art. 161

³ completat prin L. nr. 63/2012 M. Of. nr. 258/19 apr. 2012
Lege pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal
introduce lit. e) la art. 108, art. 112_1

⁴ modificări prin L. nr. 187/2012 M. Of. nr. 757/12 nov. 2012
Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal
*la data de 1 februarie 2014, modifică art. 9 alin. (3), art. 61 alin. (3), art. 64 alin. (5) lit. b); art. 65 alin. (1), (2) și (4), art. 80 alin. (2) lit. d), art. 82, art. 83 alin. (4), art. 85 alin. (3) și (4), art. 93 alin. (4), art. 98 alin. (1), art. 101 alin. (4), art. 106, art. 116 alin. (2), art. 144 alin. (1) și (2), art. 155 alin. (4), art. 175 alin. (1) lit. c), art. 182 lit. e), art. 210, art. 211 alin. (2), art. 231, art. 234 alin. (2), art. 289 alin. (1), art. 292 alin. (1), art. 294 lit. c), art. 302 alin. (6), art. 308 alin. (1), art. 344, art. 345, art. 391 alin. (2), art. 416 alin. (3), art. 430;
*introduce lit. d) la art. 75 alin. (1), lit. g) la art. 294, alin. (7) la art. 302, alin. (6) și (7) la art. 342, alin. (3) la art. 407, lit. h) la art. 443 alin. (1);
abrogă art. 101 alin. (6), art. 139 alin. (3)**

Dispune republicarea cu renumerotare

(v. Decizia I.C.C.J. nr. 4/2014 - M. Of. nr. 434/13 iun. 2014)

5	admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 265/2014 Decizia nr. 265 din 6 mai 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 din Codul penal	M. Of. nr. 372/20 mai 2014	<i>dispozițiile art. 5 sunt constituționale în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile.</i>
6	admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 508/2014 Decizia nr. 508 din 7 octombrie 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 159 alin. (3) din Codul penal	M. Of. nr. 843/19 nov. 2014	<i>prevederile art. 159 alin. (3) sunt constituționale în măsura în care se aplică tuturor inculpaților trimiși în judecată înaintea datei intrării în vigoare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și pentru care la acea dată momentul citirii actului de sesizare fusese depășit</i>
7	modificări prin	L. nr. 159/2014 Lege pentru abrogarea art. 276 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal	M. Of. nr. 887/5 dec. 2014	<i>abrogă art. 276</i>
8	admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 732/2014 Decizia nr. 732 din 16 decembrie 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 336 alin. (1) și (3) din Codul penal	M. Of. nr. 69/27 ian. 2015	<i>constată că sintagma „la momentul prelevării mostrelor biologice” din cuprinsul dispozițiilor art. 336 alin. (1) este neconstituțională</i>
9	admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 11/2015 Decizia nr. 11 din 15 ianuarie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 112_1 alin. (2) lit. a) din Codul penal	M. Of. nr. 102/9 feb. 2015	<i>dispozițiile art. 112_1 alin. (2) lit. a) din Codul penal sunt constituționale în măsura în care confiscarea extinsă nu se aplică asupra bunurilor dobândite înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 63/2012</i>
10	admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 603/2015 Decizia nr. 603 din 6 octombrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 301 alin. (1) și art. 308 alin. (1) din Codul penal	M. Of. nr. 845/13 nov. 2015	<i>sintagma "raporturi comerciale" din art. 301 alin. (1)</i>
11	admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 603/2015 Decizia nr. 603 din 6 octombrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 301 alin. (1) și art. 308 alin. (1) din Codul penal	M. Of. nr. 845/13 nov. 2015	<i>sintagma "ori în cadrul oricărei persoane juridice" din art. 308 alin. (1) cu raportare la art. 301</i>

12 modificări prin	O.U.G. nr. 18/2016 Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru completarea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară	M. Of. nr. 389/23 mai 2016	<i>modifică art. 154 alin. (4), art. 211 alin. (2), art. 217, art. 218 alin. (3) lit. c), art. 219 alin. (2) lit. c), art. 220 alin. (3) și (4), art. 356, art. 374 alin. (1) și alin.(4);</i> <i>introduce art. 216_1, alin. (6) la art. 220, lit. d) la art. 221 alin. (2), alin. (6) la art. 221. cap. VI cu art. 256_1, alin. (3) la art. 315, alin. (6) la art. 345, alin. (1_1) și (1_2) la art. 374, alin. (3_1) la art. 374, alin.(4_1) la art. 374</i>
Dispune republicarea cu renumerotare			
13 admisă excepție de reconst. prin	D.C.C. nr. 405/2016 Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 246 din Codul penal din 1969, ale art. 297 alin. (1) din Codul penal și ale art. 13_2 din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție	M. Of. nr. 517/8 iul. 2016	<i>dispozițiile art. 297 alin. (1) sunt constituționale în măsura în care prin sintagma „Îndeplinește în mod defectuos” din cuprinsul acestora se înțelege „îndeplinește prin încălcarea legii”</i>
14 completat prin	L. nr. 151/2016 Lege privind ordinul european de protecție, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative	M. Of. nr. 545/20 iul. 2016	<i>introduce lit. h) la art. 287 alin. (1), alin. (3) la art. 287</i>
15 modificări prin	O.U.G. nr. 13/2017 Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală	M. Of. nr. 92/1 feb. 2017	<i>modifică art. 269 alin.(3), art. 297, art. 301 alin. (1), art. 308 alin. (1), art. 336 alin. (1); introduce alin. (4) la art. 269, art. 336_1; abrogă art. 298</i>
	respinsă prin L. nr. 8/2017 <i>ieșit din vigoare</i>	M. Of. nr. 144/24 feb. 2017	
16 modificări prin	O.U.G. nr. 14/2017 Ordonanță de urgență privind abrogarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru modificarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală	M. Of. nr. 101/5 feb. 2017	<i>abrogă O.U.G. nr. 13/2017</i>
	aprobată cu modificări prin L. nr. 9/2017	M. Of. nr. 144/24 feb. 2017	
17 modificări prin	L. nr. 8/2017 Lege privind respingerea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală	M. Of. nr. 144/24 feb. 2017	<i>respinge O.U.G. nr. 13/2017</i>
	<i>ieșit din vigoare - scos din evidență</i>		

- 18 modificări prin L. nr. 9/2017 M. Of. nr. 144/24 feb. 2017 aprobă O.U.G. nr. 14/2017
 Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 14/2017 privind abrogarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru modificarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală
- 19 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 224/2017 M. Of. nr. 427/9 iun. 2017 art. 335 alin. (1) care nu incriminează fapta de conducere pe drumurile publice a unui tractor agricol sau forestier, fără permis de conducere
 Decizia nr. 224 din 4 aprilie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 335 alin. (1) din Codul penal și art. 6 pct. 6 teza a doua din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice
- 20 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 368/2017 M. Of. nr. 566/17 iul. 2017 sintagma „și împotriva aceluiași subiect pasiv” din art. 35 alin. (1)
 Decizia nr. 368 din 30 mai 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 35 alin. (1) și ale art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal
- 21 modificări prin L. nr. 193/2017 M. Of. nr. 598/25 iul. 2017 modifică art. 301 și art. 308 alin. (1)
 Lege pentru modificarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal
- 22 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 518/2017 M. Of. nr. 765/26 sep. 2017 art. 298, în sensul că prin sintagma „îndeplinirea ei defectuoasă” din cuprinsul acestora se înțelege „îndeplinirea prin încălcarea legii”
 Decizia nr. 518 din 6 iulie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 249 alin. 1 din Codul penal din 1969 și ale art. 298 din Codul penal
- 23 modificări prin L. nr. 49/2018 M. Of. nr. 194/2 mar. 2018 modifică art. 75 alin.(1) lit. d) (expresia „materiilor explozive” se înlocuiește cu expresia „materiilor explozive și al precursorilor de explozivi restricționați”). art. 112_1 alin. (1) lit. i) (expresia „și al materiilor explozive” se înlocuiește cu expresia „materiilor explozive și al precursorilor de explozivi restricționați”) și art. 347; introduce art. 346_1
 Lege privind precursorii de explozivi, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative
- 24 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 297/2018 M. Of. nr. 518/25 iun. 2018 soluția legislativă care prevede întreruperea cursului termenului prescripției răspunderii penale prin îndeplinirea „oricărui act de procedură în cauză”, din cuprinsul dispozițiilor art. 155 alin. (1) din Codul penal, este neconstituțională
 Decizia nr. 297 din 26 aprilie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 155 alin. (1) din Codul penal
- ieșit din vigoare

25	admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 601/2018 Decizia nr. 601 din 27 septembrie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 129 alin. (2) lit. b) din Codul penal	M. Of. nr. 1057/13 dec. 2018	<i>sintagma "cel puțin" din cuprinsul dispozițiilor art. 129 alin. (2) lit. b)</i>
26	admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 651/2018 Decizia nr. 651 din 25 octombrie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 595 alin. (1) din Codul de procedură penală și ale art. 4 din Codul penal	M. Of. nr. 1083/20 dec. 2018	<i>soluția legislativă cuprinsă în art. 4, care nu asimilează efectele unei decizii a Curții Constituționale prin care se constată neconstituționalitatea unei norme de incriminare cu cele ale unei legi penale de dezincriminare</i>
27	modificări prin	O.U.G. nr. 28/2020 Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal	M. Of. nr. 228/20 mar. 2020	<i>modifică art. 326 și art. 352; introduce art. 352_1</i>
28	modificări prin	L. nr. 217/2020 Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și pentru modificarea art. 223 alin. (2) din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală	M. Of. nr. 1012/30 oct. 2020	<i>modifică art. 154 alin. (4), art. 211 alin. (1) și alin. (2) partea introductivă și lit. d) și e), art. 218 alin. (1) și alin. (3) partea introductivă și lit. b) și e), art. 218 alin. (4), art. 219 alin. (2) lit. b) și e), art. 220, art. 221 alin. (1) și alin. (2) partea introductivă și lit. a) și b), art. 221 alin. (3) și (6), art. 222, art. 374 alin. (3_1) lit. a); introduce lit. c) la art. 153 alin. (2), alin. (3_1) la art. 213, alin. (3_1) la art. 218, alin. (2_1) la art. 219, alin. (2_1) la art. 221, art. 222_1, lit. d) la art. 374 alin. (3_1)</i>
29	modificări prin	L. nr. 228/2020 Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul penal în vederea transunerii unor directive ale Uniunii Europene	M. Of. nr. 1019/2 nov. 2020	<i>modifică art. 112_1 alin. (1) și (2)</i>
30	modificări prin	L. nr. 233/2020 Lege pentru modificarea art. 199 alin. (2) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal	M. Of. nr. 1036/5 nov. 2020	<i>modifică art. 199 alin. (2)</i>
31	modificări prin	L. nr. 274/2020 Lege pentru modificarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal	M. Of. nr. 1144/26 nov. 2020	<i>modifică art. 154 alin. (4) și art. 231</i>

32 modificări prin	L. nr. 146/2021 Lege privind monitorizarea electronică în cadrul unor proceduri judiciare și execuțional penale	M. Of. nr. 515/18 mai 2021	<i>modifică art. 285 alin. (4); introduce alin. (2_1) la art. 253, lit. c) la art. 285 alin. (3), alin. (4_1) la art. 285</i>
33 modificări prin	L. nr. 186/2021 Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal	M. Of. nr. 657/2 iul. 2021	<i>modifică art. 153 alin. (2) lit. c), art. 154 alin. (4), art. 266 alin. (1), art. 374 alin. (3_1) lit. c) și d); introduce alin. (1_1) la art. 266</i>
34 modificări prin	L. nr. 207/2021 Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și pentru dispunerea unor măsuri de transpunere a Directivei (UE) 2019/713 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind combaterea fraudelor și a contrafacerii în legătură cu mijloacele de plată fără numerar și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/413/JAI a Consiliului	M. Of. nr. 720/22 iul. 2021	<i>modifică art. 180, art. 249, art. 250 alin. (1), art. 251 alin. (1), art. 311 alin. (2), art. 313 denumirea marginală și alin. (4), art. 314 alin. (2) și (3) și art. 316; introduce art. 250_1, alin. (5) la art. 313 și alin. (4) la art. 314</i>
35 modificări prin	L. nr. 219/2021 Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 104/2008 privind prevenirea și combaterea producerii și traficului ilicit de substanțe dopante cu grad mare de risc	M. Of. nr. 739/28 iul. 2021	<i>modifică art. 75 alin. (1) lit. d)</i>
Dispune republicarea cu renumerotare			
36 admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 708/2021 Decizia nr. 708 din 28 octombrie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 136 alin. (2) și ale art. 137 alin. (3) teza a doua, cu referire la sintagma "cifra de afaceri", din Codul penal	M. Of. nr. 1160/7 dec. 2021	<i>art. 137 alin. (3) teza a doua, cu referire la sintagma "cifra de afaceri"</i>
37 modificări prin	L. nr. 8/2022 Lege pentru modificarea art. 257 alin. (4) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal	M. Of. nr. 20/6 ian. 2022	<i>modifică art. 257 alin. (4)</i>
38 modificări prin	O.U.G. nr. 71/2022 Ordonanță de urgență pentru modificarea art. 155 alin. (1) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal	M. Of. nr. 531/30 mai 2022	<i>modifică art. 155 alin. (1)</i>
39 modificări prin	L. nr. 170/2022 Lege pentru modificarea art. 369 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal	M. Of. nr. 548/6 iun. 2022	<i>modifică art. 369</i>

40 admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 358/2022 Decizia nr. 358 din 26 mai 2022 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 155 alin. (1) din Codul penal	M. Of. nr. 565/9 iun. 2022	art. 155 alin. (1)
41 respinge excepție de neconst. (în măsura în care) prin	D.C.C. nr. 222/2023 Decizia nr. 222 din 20 aprilie 2023 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 159 alin. (3) teza finală din Codul penal și ale art. 386 alin. (2) din Codul de procedură penală	M. Of. nr. 441/22 mai 2023	<i>soluția legislativă cuprinsă în art. 159 alin. (3) teza finală, care privește sintagma „și dacă are loc până la citirea actului de sesizare a instanței”, este constituțională numai în măsura în care nu se aplică în ipoteza schimbării încadrării juridice a faptei, ulterior citirii actului de sesizare a instanței, într-o infracțiune pentru care legea a prevăzut în mod expres că este posibilă împăcarea</i>
42 respinge excepție de neconst. (în măsura în care) prin	D.C.C. nr. 221/2023 Decizia nr. 221 din 20 aprilie 2023 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 378 alin. (1) lit. c) din Codul penal	M. Of. nr. 505/9 iun. 2023	<i>soluția legislativă cuprinsă în art. 378 alin. (1) lit. c), care nu incriminează neplata, cu rea-credință, timp de 3 luni, a pensiei de întreținere stabilite prin act notarial</i>
43 modificări prin	L. nr. 171/2023 Lege pentru modificarea și completarea art. 226 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal	M. Of. nr. 532/15 iun. 2023	<i>modifică art. 226 alin. (4) partea introductivă; introduce alin. (2_1) și (2_2) la art. 226, alin. (4_1) la art. 226</i>

L. nr. 287/2009

M. Of. nr. 511/24 iul. 2009

Lege privind Codul civil

(v. D.I.C.C.J. nr. 4/2013 - M. Of. nr. 226/19 apr. 2013 (art. 396 - 404); D.I.C.C.J. nr. 1/2014 - M. Of. nr. 283/17 apr. 2014; D.I.C.C.J. nr. 2/2014 - M. Of. nr. 411/3 iun. 2014; Decizia I.C.C.J. nr. 12/2015 - M. Of. nr. 678/7 sep. 2015 (art. 1279 alin. (3) teza I și art. 1669 alin. (1))

- ¹ republicare cu renumerotare M. Of. nr. 505/15 iul. 2011
Lege privind Codul civil
- ² modificări prin L. nr. 60/2012 M. Of. nr. 255/17 apr. 2012 *modifică art. 658*
Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2011 pentru reglementarea unor măsuri necesare intrării în vigoare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil
- ³ rectificare M. Of. nr. 246/29 apr. 2013 *rectifică art. 297 alin. (2) teza a doua*
RECTIFICARE
- ⁴ modificări prin L. nr. 138/2014 M. Of. nr. 753/16 oct. 2014 *modifică art. 1112, art. 2445 alin. (1), art. 2504 alin. (1)*
Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe
- Dispune republicarea cu renumerotare**
- ⁵ modificări prin O.U.G. nr. 1/2016 M. Of. nr. 85/4 feb. 2016 *modifică art. 2445 alin. (1)*
Ordonanță de urgență pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și a unor acte normative conexe
- aprobată cu modificări și completări prin L. nr. 17/2017 M. Of. nr. 196/21 mar. 2017
- Dispune republicarea cu renumerotare**
- ⁶ modificări prin L. nr. 17/2017 M. Of. nr. 196/21 mar. 2017 *modifică art. 2445 alin. (1)*
Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2016 pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și a unor acte normative conexe
- ⁷ admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 534/2018 M. Of. nr. 842/3 oct. 2018 *art. 277 alin. (2) și (4) sunt constituționale în măsura în care permit acordarea dreptului de ședere pe teritoriul statului român, în condițiile stipulate de dreptul european, soților- cetățeni ai statelor membre ale Uniunii Europene și/sau cetățeni ai statelor terțe - din căsătoriile dintre persoane de același sex, încheiate sau contractate într-un stat membru al Uniunii Europene*
Decizia nr. 534 din 18 iulie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 277 alin. (2) și (4) din Codul civil

8 modificări prin	D.C.C. nr. 601/2020 M. Of. nr. 88/27 ian. 2021 Decizia nr. 601 din 16 iulie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 164 alin. (1) din Codul civil	<i>suspendă pentru 45 de zile dispozițiile art. 164 alin. (1) (termenul se împlinește la 12 martie 2021) după care operează prevederile art. 147 din Constituție</i>
9 admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 601/2020 M. Of. nr. 88/27 ian. 2021 Decizia nr. 601 din 16 iulie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 164 alin. (1) din Codul civil	<i>art. 164 alin. (1)</i>
10 modificări prin	L. nr. 140/2022 M. Of. nr. 500/20 mai 2022 Lege privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și modificarea și completarea unor acte normative	<i>modifică art. 41 alin. (2) și (3), art. 42 denumirea marginală, art. 43 alin. (1) lit. b) și alin. (2)-(4), art. 44, art. 46, art. 48, art. 80 alin. (1), art. 92 denumirea marginală și alin. (4), art. 104 denumirea marginală, art. 106 alin. (2), art. 110, art. 111 lit. d), art. 113 alin. (1) lit. a), art. 114, art. 119 alin. (1), art. 146 alin. (3), cartea I titlul III titlul cap. III, art. 164, art. 165, art. 166, art. 167, art. 168, art. 169, art. 170, art. 171, art. 172, art. 173, art. 174, art. 175, art. 176, art. 177, art. 180 alin. (2), art. 185, art. 211 alin. (1), art. 275, art. 276, art. 293 alin. (1), art. 296, art. 299, art. 300, art. 337 denumirea marginală și alin. (1), art. 371 alin. (2), art. 375 alin. (3), art. 429 alin. (3), art. 430 alin. (2), art. 437 alin. (2), art. 463 alin. (1) lit. a), art. 507, art. 846 lit. f) și g), art. 848 denumirea marginală și alin. (1), art. 902 alin. (2) pct. 1, art. 1080 alin. (1) lit. a), art. 1085 lit. d), art. 1144 alin. (2), art. 1205, art. 1263 alin. (3) și (4), art. 1366, art. 1372 denumirea marginală și alin. (1), art. 1925, art. 1938 lit. a), art. 2009, art. 2016 alin. (2), art. 2030, art. 2035, art. 2063 și art. 2109; introduce alin. (1_1) la art. 41, alin. (3) la art. 42, alin. (3)-(5) la art. 104, alin. (2) la art. 118, alin. (4) la art. 182, alin. (2) la art. 286, alin. (1_1) la art. 370, alin. (1_1) la art. 503, par. 3_1 la cartea a V-a titlul IX cap. IX sect. a 2-a cu art. 2029_1-2029_10 și alin. (4) la art. 2031; abrogă art. 374 alin. (2)</i>

Dispune republicarea cu renumerotare

Dispozițiile art. 118 alin. (2) și ale art. 170 alin. (3) din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, astfel cum au fost reglementate, respectiv modificate prin prezenta lege, vor intra în vigoare la data care va fi prevăzută de legea specială privind reprezentantul personal.